

by o podílu druhých bylo pořízeno, nehodí se tento předpis na projednávaný případ, v němž žalobci chrání pozemek proti služebnosti svádění vody, již si dle jejich domnění žalovaní bezprávně osobují. Žalobci nepodnikají ničeho, čím by mohlo býti pořizováno o podílech druhých spoluvlastníků, nýbrž chrání naopak společnou věc a tím i svůj ideální podíl na ní proti zásahu osob třetích, dle jejich domnění protiprávnímu, hájíce takto neporušitelnost vlastnictví společné věci. Tento právní úkon tedy nejenom nahraňuje vlastnické podíly druhých, nýbrž jim přímo prospívá. Z onoho předpisu vyplývá, že žádný ze spoluvlastníků není bez souhlasu druhých oprávněn osobám třetím dovoliti nebo zříditi práva, která by se dle povahy věci vztahovala na celou společnou věc a důsledkem toho zatěžovala i podíly druhých spoluvlastníků (zejména služebnosti) a důsledkem toho jest každý z druhých spoluvlastníků oprávněn zápůrčí žalobou zabrániti výkonu takovýchto neoprávněně dovolených nebo trpěných práv třetích osob neboť, kdyby tomu mělo býti jinak a nesouhlasící spoluvlastník byl vázán na souhlas a přistoupení onoho spoluvlastníka, který se na tento neoprávněný způsob proti neporušenosti společného majetku prohrěšil, znamenalo by to, zbaviti ho vši právní ochrany jeho spoluvlastnického podílu, a vedlo by to k důsledku, že by spoluvlastník takovýmto jednostranným úkonem směl zatížit i podíly druhých podílníků. Napadená rozhodnutí jsou tedy právně mylná a důsledkem toho bylo zrušení nejenom rozsudky obou nižších stolic, nýbrž i zrušovací usnesení odvolacího soudu, z něhož ony rozsudky vzešly. Nevadí tomu, že se v dovolání návrh výslovně nečiní na zrušení tohoto usnesení, neboť dle právního stavu, jaký těmito rozhodnutími nastal, dlužno dovolání pokládati též za opravný prostředek proti onomu zrušovacímu usnesení, který dle předpisu Šu 519. c. ř. s. sice původně přípustným nebyl, dle účelu a smyslu novelisovaného předpisu Šu 502 c. ř. s. však zůstal postižené straně vyhrazen pro dovolání z rozsudku, který v právním důsledku jeho později vydán byl (§§ 462, 513 c. ř. s.). Tím obživuje první rozsudek procesního soudu první stolice a soudu odvolacímu náleží nyní, by o odvolání žalovaných z tohoto rozsudku jednal a znovu rozhodl se zřetelem na právní hlediska v tomto rozhodnutí vytčená.

Čis. 2591.

Co do rozsahu plné moci obchodního zaměstnance jest vůči třetím osobám rozhodným vnější (poznatelné) chování se principálovo vůči zastupitelskému vystupování zaměstnance. Plná moc k uzavření obchodů obsahuje v sobě též plnou moc k jich stornu.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv I 1542/22.)

Žalující společnost s r. o. dodala žalované firmě povidla. Obchod provedl technický správce žalující Jaroslav K. Když mu žalovaná sdělila, že povidla jsou vadná, dojel k ní a, prohlédnuv zboží, prohlásil dne 11. prosince 1921, že si pro ně přijede a odveze je zpět. Žalobu na zaplacení kupní ceny za povidla procesní soud první stolice zamítl. Důvod y: Žalující firma jest společností s r. o. dle zákona ze

dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák., takže vztahují se na ni, co do provozování obchodů a zastupování, předpisy §§ 15 a násl. cit. zákona. Dle Šu 28 může provozování obchodů a zastoupení společnosti býti přeneseno na plnomocníky neb úředníky společnosti, při čemž rozsah oprávnění, není-li plnou mocí jinak stanoveno, vztahuje se na všechna právní jednání, s provozováním těchto obchodů obyčejně spojená. Jaroslav K. vypověděl jako svědek, že jest technickým správcem továrny žalující firmy, že nemá práva obchody uzavíratí nebo rušiti a že může tak učiniti toliko k výslovnému zmocnění jednatelů žalující firmy. Také jednatel žalující společnosti, František H., jako strana byv slyšen, udal totéž, avšak připustil zároveň, že Jaroslav K. také uzavírá obchody jménem společnosti, ovšem pouze v drobném, totiž, jde-li o nějakou láhev likéru nebo několik kilogramů povidel. Ačkoliv tedy formální zmocnění Jaroslava K-a k zastupování žalující společnosti prokázáno není, pokládá soud přes to žalující stranu prohlášením Jaroslava K-a dne 11. prosince 1921 vůči žalované firmě za vázanu. Pro rozsah zmocnění a právo zastupování vůbec jsou v poměru k osobám třetím směrodatny pouze vnější zjevy. Jest nesporno, že Jaroslav K. prodej povidel se žalovanou firmou sám provedl, že pod razítkem firmy podpisoval sám korespondenci, ba i účty, což zajisté vymyká se z oboru působnosti technického správce, za jakého se prohlásil, a žalovaná firma mohla ho tudíž právem pokládati za zástupce a zmocněnce, k provozování obchodů oprávněného. Skutečný vnitřní poměr nepadá na váhu a jest oproti osobám třetím beze všeho účinku, nebylo-li vyloučení neb obmezení zastoupení dáno na jevo způsobem, pro osoby třetí patrným. Na základě shora uvedených zjištěných okolností nabyt soud přesvědčení, že žalující firma, jejíž jednatelé, jak při ústním jednání bylo uvedeno, bydlí mimo sídlo závodu, zmocnila mlčky Jaroslava K-a k provozování obchodů a že tudíž z jeho právních jednání jest oprávněna i zavázána. Musí tudíž snášeti zrušení kupní smlouvy, jím dne 11. prosince 1921 učiněné, a její žaloba na zaplacení kupní ceny jest proto neodůvodněna. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil v podstatě z týchž důvodů.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujícímu nesprávné právní posouzení, nelze přiznati úspěchu. Nižší soudy zjistily sice, že formální zmocnění Jaroslava K-a ku právním jednáním za žalující společnost prokázáno není, ale učinily na základě zjištěného, žalovanou společností trpěného vystupování jeho na venek jako zástupce společnosti závěr, že žalující společnost ho mlčky splnomocnila ku provozování obchodu. Názor dovolateluv, že pro rozsah plné moci obchodního zaměstnance jest rozhodným jen formální a výslovné její vymezení principálem, nelze srovnati s poctivostí a důvěrou, v obchodě potřebnou, neboť pak by záleželo pravidelně jen na principálovi, by jednotlivé obchody, uzavřené obchodním pomocníkem s třetími osobami, o rozsahu plné pomocnickovy moci neorientovanými, podle jich výhodnosti nebo nevýhodnosti platiti nechával nebo splnění jich odmítal. Názor dovolateluv nelze srovnati ani se zákonnými předpisy. Dle všeobecných ustanovení o zákonném obsahu obchodní

plné moci, obsažených ve čl. 47 a 50. obch. zák. a § 28 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák., vztahuje se plná moc obchodního pomocníka na všechna právní jednání, která sebou nese obor činnosti principálem mu přikázaný vůči třetím osobám. Nerozhoduje pouhá vůle principálůva, ani právní poměr mezi principálem a obchodním pomocníkem, nýbrž vnější, totiž třetím osobám poznatelné chování se principálovo ohledně udělení plné moci a jmenovitě skutečné zaměstnání a principálem trpěné vnější vystupování obchodního pomocníka v podniku. Nebylo-li v projednávaném případě na venek poznatelné, že jest jen technickým správcem továrny, a trpěla-li společnost, by na venek jako všeobecný zmocněnec vystupoval, obchody sám bez odvolávání se na jednotlivé zvláštní příkazy uzavíral, korespondenci a účty podpisoval, dlužno přisvědčiti nižším soudům, že se jeho plná moc vztahovala i na komerční správu podniku a opravňovala ho i ke stornování obchodu, o nějž jde. Opačných výpovědí Jaroslava K-a a Františka H-a může se žalující společnost dovolávat jen pro posouzení vnitřního poměru mezi K-em a společností, ale nikoli pro posouzení K-ovy oprávněnosti vůči třetím osobám. Aby v tomto směru padaly na váhu, musilo by býti jimi tvrzeno a prokázáno, že omezení K-ovy plné moci bylo žalované firmě známo neb aspoň poznatelné, což se nestalo. Naopak byla uvedenými výpověďmi závaznost K-ova ujednání v tomto případě potvrzena. K. i H. totiž seznali, že K. měl k uzavření sporného obchodu se žalovanou firmou zvláštní příkaz za obvyklých podmínek, tedy příkaz jen všeobecný, ponechávající jeho osobnímu uvážení široké pole. Dle čl. 47 obch. zák., který se vztahuje i na zmocnění k jednotlivým obchodům, byl K. tímto příkazem zmocněn nejen k uzavření kupní smlouvy samé, nýbrž i ku všem vyjednáváním se žalovanou firmou, která s tímto obchodem souvisela a dle §u 1009 obč. zák. byl přímo povinen učiniti sám vše, čeho bylo třeba, by žalující společnost při tomto obchodě neutrpěla škody. Tato povinnost zahrnuje v sobě i zmocnění k dalším právním jednáním, k tomu účelu potřebným. Když tedy žalovaná firma vytkla protizákonnou a trestní jakost dodaného zboží a když K. o správnosti výtky se přesvědčil, byl v důsledku příkazu, by dotýčný obchod uzavřel, oprávněn i k jeho stornu. Storno jest pro žalující společnost závazné, a žaloba jest neodůvodněna.

Čís. 2592.

Ten, kdo byl ustanoven výlučným zástupcem firmy pro určitý obvod za provisi z ujednaných obchodů, nemůže se domáhati na zmocniteli, by sdělil mu veškeré zásilky do obvodu onoho fakturované a správnost toho stvrdil přísahou.

Zástupce pro určitý obvod není obchodním pomocníkem ve smyslu zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv I 1574/22.)

Smlouvou ze dne 16. srpna 1919 ustanovila žalovaná firma žalobce zástupcem pro Belgii a Holandsko za 15%ní provisi fakturované ceny. Žalobou domáhal se žalobce 1. by žalovaná byla uznána povinnou, sdě-